

Retouradres

RWS BEDRIJFSINFORMATIE
Algemene Rekenkamer
Dhr. Drs. A.P. Visser
Lange Voorhout 8
2514 ED Den Haag

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Ons kenmerk
RWS-2016/51050

Uw kenmerk
16005892R

Datum

Onderwerp Bestuurlijke Reactie rapport 'instandhouding
Hoofdwatersysteem'

Geachte heer Visser,

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van uw conceptrapportage 'instandhouding hoofdwatersysteem, die ik op 18 november jl. heb ontvangen. Hierbij ontvangt u conform uw verzoek mijn reactie op dit rapport. In uw onderzoek bent u nagegaan in hoeverre de instandhouding van het hoofdwatersysteem voor de periode 2012 tot en met 2020 toereikend is gebudgetteerd en wat de belangrijkste risico's zijn die voor spanningen in het beschikbare budget zouden kunnen zorgen. Op de door u gepresenteerde bevindingen en aanbevelingen ga ik hieronder in.

Graag wil ik u bedanken voor een compact en overzichtelijk rapport waarin u het maatschappelijke belang van het hoofdwatersysteem en een goede financiering daarvan onderschrijft; u duidt tevens de betekenis van het in stand houden van ruim 90.000 vierkante kilometer oppervlaktewater, de Afsluitdijk, de Houtribdijk en 236 kilometer aan overige dijken, dammen en duinen, 10 stuwen en 5 stormvloedkeringen. De gehanteerde onderzoeksopzet herken ik vanuit de onderzoeken die u eerder heeft uitgevoerd naar de instandhouding van het hoofdwegen- en het hoofdvaarwegennet. Uw bevindingen zijn in lijn met de resultaten van uw eerdere onderzoeken en daarmee goed navolgbaar. Daarbij hecht ik eraan om ook nu weer te benadrukken dat ik het belang dat de Algemene Rekenkamer hecht aan instandhouding deel. Dit krijgt structureel veel aandacht binnen mijn ministerie en mijn aanpak is voor alle netwerken dezelfde. Mijn verdere reactie spits ik, in aansluiting op het onderwerp van uw laatste onderzoek, toe op het hoofdwatersysteem.

Voor maatregelen waarvan de noodzaak vaststaat, wordt meerjarig een budget gereserveerd dat volstaat om het beoogde niveau van waterveiligheid en voldoende schoon water te realiseren. Ten aanzien van de risico's die zich kunnen voordoen hanteer ik de volgende lijn. Indien er sprake is van een grote waarschijnlijkheid van optreden, of van een ernstig gevolg voor het veilig functioneren van het netwerk, dek ik risico's af met een budgetreservering. Op het moment dat een dergelijk risico voldoende is uitgehard, wordt de reservering toegevoegd aan het instandhoudingsbudget. Een voorbeeld hiervan is hoe ik ben omgegaan met de extra kosten voor instandhouding door areaalgroei, ontstaan door in de afgelopen jaren opgeleverde projecten. Voorgaande betekent dat ik niet

alle onderkende risico's op voorhand volledig financieel afdek. Dit doe ik mede om ervoor te zorgen dat er prikkels blijven om slimme, vernieuwende maatregelen toe te passen in het beheer en onderhoud die de doelmatigheid ten goede komen. Zoals ik in mijn reacties op uw rapporten over de instandhouding van het hoofdwegennet en het hoofdvaarwegennet heb aangegeven, worden zaken in de begroting verwerkt, zodra er voldoende informatie beschikbaar is.

De hiervoor geschetste instandhoudingsfilosofie sluit aan bij het bredere kader, waarin keuzes tussen instandhouding en aanleg binnen de beschikbare budgettaire ruimte tot en met 2030 aan de orde zijn. Ik wil ruimte houden om te prioriteren tussen onderdelen van instandhouding en nieuwe aanleg om de waterveiligheid en voldoende schoon water maximaal te bevorderen. Daarbij houd ik rekening met capaciteit van de uitvoerder en de markt voor respectievelijk instandhouding en aanleg. Dat doe ik om werkzaamheden van aanleg en onderhoud doelmatig uit te voeren.

Een goede instandhouding en inzichtelijke informatievoorziening hierover heb ik de afgelopen jaren onder meer nader vormgegeven door:

- Bij verlenging van de looptijd van het Deltafonds tot en met 2030 eerst de benodigde middelen voor instandhouding te reserveren; daarna zijn de middelen voor reeds bestuurlijk afgesproken aanlegprojecten gereserveerd. Wat overblijft is investeringsruimte voor nieuwe zaken.
- Sinds 2012 een speciale bijlage instandhouding bij de begroting van het Deltafonds te voegen, waarin besluiten nader worden toegelicht en de voortgang wordt gepresenteerd. De afgelopen jaren zijn hierin verdere verbeteringen en aanvullingen doorgevoerd.

Naar aanleiding van uw bevindingen

Budgetbehoefte

U stelt vast dat in 2011 een correcte berekening is gemaakt van het benodigde budget voor instandhouding van het hoofdwatersysteem tot en met 2020, gegeven de informatie die toen beschikbaar was. Ook constateert u dat ik die budgetbehoefte volledig financieel had gedekt. Voorts constateert u risico's voor de toereikendheid van het instandhoudingsbudget voor het hoofdwatersysteem als gevolg van sedertdien ontstane extra budgetbehoefte en een aantal onzekerheden in de prognose.

Zoals u zelf aangeeft is de reservering die ik heb getroffen voor de areaalgroei tot en met 2020 voldoende. Uw conclusie als zodanig dat er sinds 2011 een toegenomen budgetbehoefte is ontstaan herken ik. In uw rapportage noemt u de toegenomen prijzen voor lonen en grondstoffen, de verdere areaaltoename en aanvullende, structurele maatregelen om ontgrondingskuilen bij de Oosterscheldekering tegen te gaan.

Voor de dekking van de budgetbehoefte heb ik in de periode tot en met 2030 diverse maatregelen getroffen, waarmee de toegenomen budgetbehoefte nagenoeg is afgedekt. Ik onderschrijf de waarde die u hecht aan het beschikken over voldoende budget voor instandhouding van het hoofdwatersysteem. De kosten van instandhouding zijn echter geen statisch gegeven en niet alle

mogelijke risico's kunnen en hoeven op voorhand te worden afgedekt.

Van de aanvullende budgetbehoefte die u sinds 2011 constateert (€ 132 miljoen), is het overgrote gedeelte gefinancierd. U constateert een negatief verschil tussen budget en budgetbehoefte van € 32 miljoen. In uw rapportage geeft u echter ook aan dat de ontwerpbegroting voor 2017 een voorstel bevat om € 14 miljoen euro hiervan financieel af te dekken. Omdat ik er veel waarde aan hecht dat de begroting voor instandhouding op orde is, is de aanvullende budgetbehoefte voor het niet ontvangen deel van de prijsbijstelling gedekt uit de investeringsruimte in het Deltafonds.

Wat resteert is een post van € 18 miljoen over een periode van tien jaar en zoals het voorgaande laat zien, doen zich continu ontwikkelingen en nieuwe feiten voor die leiden tot een beperkte budgetspanning voor de instandhouding van het hoofdwatersysteem. Juist omdat een dergelijke beperkte spanning aanzet tot innovatie en doelmatigheid, acht ik dit aanvaardbaar.

Informatiehuishouding

Ik ben verheugd dat u de ingezette verbeteringen in de informatiehuishouding bij Rijkswaterstaat en in de begroting herkent. De afgelopen jaren is er veel tijd geïnvesteerd en inspanning geleverd om het assetmanagement bij Rijkswaterstaat verder te professionaliseren. Ook zijn er verbeteringen doorgevoerd om de informatie voor de Tweede Kamer inzichtelijker te presenteren. Deze inspanningen werpen steeds meer hun vruchten af en ik zal mij blijven inspannen om dit te verbeteren. Een voorbeeld daarvan is het rapporteren over de omvang van het achterstallig en uitgesteld onderhoud. Met de introductie van definities hiervoor, is de afspraak gemaakt om hierover in de jaarverantwoording over 2016 voor het eerst te rapporteren.

Balanspost nog uit te voeren werk

U beveelt aan om de afspraken rondom de balanspost 'nog uit te voeren werk' (NUTW) verder te concretiseren. Om beter zicht te krijgen op de omvang van de post NUTW in relatie tot de omvang van het pakket aan uitgestelde onderhoudsmaatregelen, treden de nieuwe 'spelregels' rondom de balanspost NUTW in werking. De afspraken omtrent NUTW zijn gemaakt omdat ze bijdragen aan een planmatige en structurele werkwijze. Ultimo 2016 gaan ze in en werkende weg zullen ze worden aangescherpt. De evaluatie van nieuwe afspraken is onderdeel van de standaard werkwijze en is ook voor de 'spelregels' rondom de balanspost NUTW van toepassing. Dit is een werkwijze die goed bij alle aspecten van instandhouding past. Met Rijkswaterstaat maak ik afspraken over informatie en inzicht. Nadat met deze afspraken ervaring is opgedaan worden ze aan de hand daarvan verder geconcretiseerd.

Besluitvorming die hieruit voortvloeit, wordt zichtbaar in de begroting. Daarmee informeer ik de Tweede Kamer, net zoals ik dat recent heb gedaan voor de posten 'schaderijden' en 'schadevaren'.

Benodigde middelen

Uw aanbeveling om het parlement periodiek een geactualiseerd inzicht te geven in de middelen die nodig zijn voor instandhouding van het hoofdwatersysteem

beschouw ik als een bevestiging dat de bijlage instandhouding een goede aanvulling op de begroting is. Sinds deze bijlage wordt gepubliceerd (2012) wordt deze informatie jaarlijks publiek gemaakt. Er wordt zichtbaar gemaakt wat de beschikbare middelen voor instandhouding tot en met 2030 zijn en ook wijzigingen in de reeksen ten opzichte van eerdere jaren worden toegelicht in de begroting.

Adviescommissie Verslaggevingsstelsel rijksoverheid

In uw rapportage vermeldt u het onderzoek van de Adviescommissie Verslaggevingsstelsel Rijksoverheid en adviseert u bij de verdere verbetering van de informatievoorziening aan de Tweede Kamer gebruik te maken van hun rapportage. Het kabinet wacht die rapportage met belangstelling af en zal te zijner tijd beoordelen welke aspecten hieruit toepasbaar zijn op de informatievoorziening aan de Tweede Kamer over instandhouding.

Tot slot benadruk ik graag dat, op het gebied van instandhouding en informatievoorziening, al enige tijd stapsgewijs optimalisaties worden doorgevoerd. Dat zal ook in de komende tijd worden gecontinueerd. De wijze waarop en de snelheid waarmee hangt af van de omstandigheden en de mogelijkheden die de praktijk biedt.

Verdere verbetering van de instandhouding van onze netwerken en de aansturing van uitvoeringsorganisaties zal ook in de toekomst mogelijk blijven. Dit is reden voor mij om daar structureel op in te zetten en ervoor te zorgen dat onze netwerken ook in de toekomst op orde blijven.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

mw. drs. M.H. Schultz van Haegen